

A HITBŐL FAKADÓ ÉLETRŐL

SZALÉZI MŰVEK

A HITBŐL FAKADÓ ÉLETRŐL

ALBERA PÁL
EGYETEMES FŐNÖK ATYAI SZÓZATA

KÉZIRAT GYANÁNT

SZALÉZI MŰVEK

Literarum circularium auctore Rev.mo D.
Paulo Albera Soc. Sal. quondam Rectore
Maiore, quibus titulus: **Sulla vita di fede**,
versionem hungaricam, utpote cum originali
italico concordem, typis imprimi ac pro ma-
nuscripto publici iuris fieri permitto.

Rákospalota, die 31. Ianuarii. a. 1947.

Joannes Antal
Prov. Sal. Hung. moderator

Felelős kiadó: Szitkey Károly

9881 Szalézi Művek, Don Bosco Nyomda, Rákospalota
(Felelős: Kenéz János).

1912. Mária bemutatásának ünnepén.

SZERETETT RENDTÁRSAIMI

Nagyon fáj, hogy huzamos ideig nem fordulhattam hozzátok vigasztaló, bátorító szóval. Bízom benne, hogy mégsem csodálkozottok hallgatásomon, nem tulajdonítottátok azt a jóakarát hiányának. Jól tudjátok, hogy a folyó év nagy részét szalézi intézetek látogatásával töltöttem, messzi országokat is bejártam, s más nagyjelentőségű ügyeket végeztem Társaságunk javára. Most azonban tiétek vagyok, szeretett Rendtársaim, s remélem, hogy körleveletem ugyanolyan jóindulattal fogadjátok, mint a megelőzőket.

Olyasvalamiről szeretnék írni, ami Társaságunknak általában s minden egyes tagjának külön-külön is hasznára válik. Ezért alázatos és buzgó imával fordultam az Úrhoz, s arra kértem, sugalmazza nekem azt a tárgyat, mely legjobban megfelel mai szükségleteinknek. Szívemben ekkor mintha hangot hallottam volna: leveled tárgya az legyen, hogy bebizonyítsad, mennyire szükséges, hogy minden szalézi szerzetes a hit életét élje. Ezt a hangot Isten sugallatának tekin-

tettem, s habozás nélkül követtem. A tapasztalat valóban azt igazolja, hogy ha a szerzetes lelkében élő a hit, esetleges hibái is megjavulnak, hatalmas léptekkel halad a tökéletesség útján, és sok lélek üdvösségének eszköze lesz.

Atyánk és Mesterünk, Don Bosco diktálja szavaimat, hogy utat találjanak szívetekhez, s élesztgessék benne a vágyat, hogy kizárólag a hit fényében éljetek s dolgozzatok.

1. Keresztény embernél a test életén kívül a lélek életéről is beszélnünk kell, és pedig háromféle szempontból. A lelki könyvek írói első helyen említik az **érzékek életét**. Ezt az életet élik azok, akik megfeledkeznek az ember teremtésének magasztos céljáról, a test rossz hajlamainak uralma alatt állnak, és csak érzéki élvezeteket keresnek. Milyen szomorú a sorsuk! Életmódjuk alig különbözik az állatokétól.

Másodsorban következik az **ész élete**. Az ész emberei egyedül saját értelmüket fogadják el vezérüknek s mesterüknek, s nem akarnak tudomást venni a hit világosságáról. Úgy gondolkoznak, úgy beszélnek, úgy cselekszenek, mintha semmi sem létezhetnék azon kívül, amit eszükkel felfognak. Nem értik meg az Evangélium parancsait, megvetik a szentek életében előforduló természetfölötti és csodálatos dolgokat. Úgy viselkednek, mint a pogány bölcsek, akik eljutottak ugyan az emberi tudomány bizonyos foká-

ra, magasztos gondolataik voltak erkölcsről s erényről, de, amint Szent Pál mondja, kevélységük büntetéséül Isten megengedte, hogy a legundokabb bűnöket kövessék el. Tévedésük örök példaként áll előttünk, s azt bizonyítja, hogy az ész nem elegendő az üdvösséghez.

Aldott legyen az Úristen, hogy megtanított minket a harmadik életfajtára, a legneme-
sebb, a legmagasztosabb életre, a **hit életére!** A kinyilatkoztatott igazságoktól megvilágított értelmet ez emeli az emberi dolgok fölé s mélyebbre hatol Isten tökéletességeinek ismeretében. Lelkünk ugyan folytatja földi zárandokútját, de ugyanakkor a mennybéli szentekéhez hasonló életet él. Szent Péter mondja, hogy akik ezt az életet élik, az isteni természet részesei, **divinae consortes naturae**. Magukra alkalmazhatják Szent Pál csodálatos mondását: **vivo autem, iam non ego; vivit vero in me Christus**: élek, de már nem én; Krisztus él bennem.

Ennek az inkább angyali mint emberi életnek csíráit a szent keresztség ülteti el lelkünkben. Törvényeit maga a végtelen isteni bölcsesség alkotta meg és az Ő egyszülött Fia, aki emberré lett, hogy megszabadítsa a romlott emberi természetet az eredeti bűntől, maga is gyakorolta azokat, hogy tanítását hathatósabbá tegye. Visszatérve a mennybe, az Atya jobbára, a katolikus Anyaszentegyház családokozhatatlan tanító-

hivatalára bízta művének folytatását a világ végéig, míg csak egyetlen üdvösségre szomjazó léleknek is szüksége van a hit világosságára. Milyen nyomorúságos lenne most lelkünk állapota, ha az Úr nem nyilatkozta volna ki nekünk a hit igazságait! Olyanok lennénk, mint a sötétségben botorkáló ember, aki feneketlen szakadékok szélén jár. Hányszor téveszti össze az árnyat a valósággal, hányszor ijedezik, holott nincs mitől félnie, hányszor lépked biztosan, pedig veszély környékezi, s előbb-utóbb a szakadékba zuhan! Ha viszont a hit fényében járunk, a siralomvölgyének árnyai és veszedelmei közt is biztos az utunk. Ez volt Szent Péter gondolatai is, aki a hitet *lucernae lucenti in caliginoso loco*-hoz, sötét helyen világító fáklyához hasonlítja. Kötelességünk tehát, hogy mindennap hálát adjunk az Úr-nak, amiért megvilágítja lelkünket a hit fényével. Valahányszor hitetlen emberrel találkozunk életünk útján, valahányszor a vadak siralmas helyzetéről olvasunk a misszionáriusok elbeszéléseiben, akik Isten és az örökélet ismerete nélkül, szinte lélek nélkül kóborolnak az őserdőkben, elmondhatjuk lelkünkben: mivel érdemeltük meg, hogy Isten keresztény családba helyezett bennünket? Örök hála neked, Uram!

Pedig ez csak kezdete volt a Teremtő többi, számtalan és csodálatos kegyelmeinek. Úgy akarta, hogy amint fejlődünk, egyre több

alkalmunk legyen a hit igazságainak megismerésére. Mily szerencsések is vagyunk, hogy már gyermekkorunkban megtudtuk, mivégből teremtett minket Isten, megismertük Jézus Krisztus csodálatos művét, aki tulajdon drága Véréen váltott meg bennünket az ördög rabszolgaságából! Milyen kegyelmet adott nekünk az Úr, amikor megmutatta nekünk, s megértette velünk az erény szépségét, az isteni kegyelem értékét, s elriasztott a bűntől; amikor szentségeivel megszentelt, s örök mennyei jutalmat ígért nekünk. S e közönséges kegyelmeken kívül, melyekben minden keresztény ember részesül, még azt a kegyelmet is elnyertük, amelyet Pazzi Szt. Magdolna a keresztség után a legnagyobbnak mond, a szerzetesi hivatás kegyelmét. Ezzel még nagyobb tökéletességre választott ki minket. Azt akarta, hogy a mennyország Királyának udvarát alkossuk a földön, hogy Jézus Krisztust képviseljük a világ előtt, utánozzuk erényeit, s felebarátaink üdvösségének eszközei legyünk. Nyilvánvaló tehát, hogy rosszul viszonzzuk az Úr nagylelkűségét, ha életünk nem lesz jobb a világiak életénél, ha nem éltet, nem szentel meg bennünket a hit szelleme. Gondoljunk csak Szalézi Szt. Ferenc hálájára, midőn így kiált: Istenem, nagyok és számosak jótéteményeid, ezért hálát adok neked. De hogyan köszönjem meg méltó módon, hogy a hit világosságát adtad nekem! Ez oly szép, hogy ha rá-

gondolok, szinte meghalok a szeretettől.

2. Mindenki ismeri az Üdvözítőnek azt a mondását, hogy attól, akinek sokat adtak, sokat fognak követelni: **cui multum datum est, multum quaeretur ab eo.** (Lk. 12, 48.) Tőlünk tehát, kiknek lelkében bőségesebben s fényesebben ragyog a hit világossága, az Úr megköveteli, hogy ne csupán higgyünk a kinyilatkoztatott igazságokban, se ne legyünk eretnekek, hanem egész lelkünkkel és szívünkkel igyekezzünk hozzájárulni hitünk fejlődéséhez. E hozzájárulás tekintetében több fokozat lehetséges, s éppen ezek a fokozatok különböztetik meg a keresztények nagyrészének egyébként szilárd hitét, egyes kiválasztott lelkek hitétől, akik hőiesen gyakorolják azt. Úgy gondolom, néhány példa csak épülésünkre szolgálhat.

Minden jó keresztény hisz a pokolban és a kárhozottak szörnyű szenvedéseiben. Ám milyen erősen hitt Borgia Szent Ferenc hitünk e dogmájában! Amikor a pokolról elmélkedett, annyira reszketett, hogy celláját is remegésbe hozta. Mindannyian hiszünk a pokol kínjainak örökkévalóságában. Ám mekkora volt Szent Terézia hite, mennyire átérezte a kárhozottak gyötrelmét! Szinte földresujtottan járt-kelt kolostorának folyosóin, s valahányszor rendtársaival találkozott, mindig csak ezt ismételte: Milyen hosszú, milyen rettenetes örökkévalóság! **Quam longa, quam terribilis aeternitas!**

Mindannyian bámulattal tekintünk azokra a kiváltságokra, amelyeket Jézus Krisztus Máriának, Édesanyjának adott, s lángoló szeretettel szeretjük őt. Mégis milyen különbség van a mi tiszteletünk és szeretetünk és Kosztka Szent Szaniszló odaadása között! Arca lángolt, szeme könnybelábadt, ha csak gondolt is rá, ha neki szentelt templom előtt haladt el, ha kiejtette drága nevét!

Lelkünkben a legcsekélyebb kétség sem merül fel arra vonatkozólag, hogy Jézus Krisztus valóban jelen van a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Ám mennyivel főkőbb a mi hitünk mint Ligouri Szent Alfonzé! Ha a szent az oltár előtt imádkozott, szinte felolvadt a tabernákulum láttára.

Habozás nélkül elismerjük, hogy az isteni Gondviselés éjjel-nappal virraszt fölöttünk, s több mint anyai szeretettel gondoskodik szükségleteinkről. Mégis mit jelent a mi buzgalmunk, ha Don Boscóéval állítjuk szembe, amely minden helyzetben, de különösen a szenvedés idején nyilatkozott meg legvilágosabban, amikor mintha minden összeesküdött volna, hogy tönkretegye művét, fáradságának gyümölcsét!

Tudjuk, hogy isteni dolog, ha együttműködünk Istennel a lelkek üdvözítésére. Ám milyen nyomorúságos a mi buzgalmunk Don Boscóéhoz képest, aki bármilyen áldozat árán, mindenütt a bűn ellen harcolt, s legszívesebben minden lelket megmentett vol-

na, ha módjában lett volna. Mindez élő hitének megnyilatkozása volt. Vajjon mi mikor követjük majd mestereink s mintaképeink nyomdokait? Boruljunk le a kereszt tövében, alázkodjunk meg mélyen hitünk langyossága, terméketlensége miatt! Indítsunk őszinte bánatot, amiért eddig nem viselkedtünk mindenben hitünk igazságainak megfelelően. Ha nem érezzük is szívünkben azt az élő hitet, ha lelkünk hozzájárulása nem oly erős is még, hogy külsőleg is megnyilatkozzék, mint a fent említett szentek esetében láttuk, legalább az Úr színe előtt leborulva ismételjük el mi is az Udvözítő hallgatóinak kérését: **adauge nobis fidem; adiuva incredulitatem meam;** növelj hitünket; segíts hitetlenségemen. Közben pedig igyekezzünk gyakorlativá tenni hitünket, hogy minden gondolatunkra, szavunkra, cselekedetünkre rányomja bélyegét, s mindannyian elmondhassuk, amit Szent Pál mondott az igazról, aki a hitből él: **justus ex fide vivit.**

3. Emberi szó el nem mondhatja, milyen magasztos és érdemteljes az olyan lélek áldozata, aki nagylelkűen alárendeli tulajdon értelmét a hitnek, s teljes határozottsággal elfogadja a hitben kinyilatkoztatott igazságokat és titkokat. Ezzel az állásfoglalásával beismeri gyarlóságát, tudásának elégtelenségét, félelmét a tévedés útjának veszedelmeitől. Örömmel fogadja tehát az isteni kinyilatkoztatás fényét, Jézus Krisztusnak az Egyház

útján ránk hagyományozott tanításait, nyugodtan rábízta magát mint a kisgyermek, aki biztosan lépked, ha édesanyja kezét foghatja. Az Udvözítő szavaiból látjuk, milyen kegyesen fogadja az ilyen áldozatot, s a hívőnek kifejezetten megígéri az örök életet: **qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit.** aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog. Milyen kedves tehát az Úrnak az a lélek, aki nemcsak néha, bizonyos ünepélyes alkalmakkal, istentisztelet idején, hanem minden nap, sőt minden pillanatban felajánlja Teremtőjének tulajdon értelmét áldozatul! Ez az eszmény valósul meg az olyan szerzetesben, aki mindig Isten jelenlétében él, s egész életét megszenteli a hit szellemével. Szíve, lelke oltár, amelyen állandóan bemutatja ezt az áldozatot, **sacrificium iuge,** hogy illatos tömjénfüstje Isten trónjához szálljon. És mennyi áldás, mennyi kegyelem vár arra a szerencsés halandóra, aki papja ennek a hitnek! Ime a hitből fakadó életnek gyümölcse!

Aki a hitből fakadó életet éli, biztos lehet abban, hogy imáit meghallgatja az Úr, amennyiben örök üdvösségére nézve hasznos dolgokat kér. Az Evangéliumban olvassuk szerető Udvözítőnk ígérését: **omnia quaecumque petieritis in oratione credentes, accipietis,** mindazt, amit imádságban hittel kértek, megnyeritek. (Mt. 21, 22.) Tanítványai azonban, akik hallgatták, úgy látszik,

nem lehettek teljesen meggyőződve erről, mert Jézus más alkalommal is megismételte ígéretét, s kiemelte hozzájárulásunk jelentőségét, kijelentvén, hogy akinek teljes és tökéletes a hite, **habete fidem Dei**, a hegyeket áthelyezheti, s nagyobb csodákat tehet, mint Ő maga. Tehát csodát, sőt világraszóló csodát ígér, s cserébe csak egyet követel, az egyszerű és Isten jóságában s mindenhatóságában gyökerező hitet. Nem azt bizonyítja-e ez is, hogy a hit mindenhatóvá teszi imánkat Isten Szíve előtt? Nem ösztönzés-e ez is arra, hogy a hit életét válasszuk? Ha pedig imáink eddig nem nyertek meghallgatást, vajjon nem hitük fogyatékosága volt-e ennek az oka?

Tapasztalatból tudjuk, hogy sem a szerzetesi fogadalom, sem a pappászentelés nem jelent biztos menedéket az ördög kísértései ellen, a romlott és romboló hatású világ csábításaival és legádázabb ellenségeinkkel, tulajdon szenvedélyeinkkel szemben. Sőt figyelemreméltó, hogy az ördög éppen bennünket támad leghevesebben, mert tudja, hogy ha jó szerzetesek vagyunk, akkor nemcsak magunk kerüljük ki csapdáját, hanem hatalmas ifjú sereget mentünk meg munkánkkal. És mi az a hatalmas fegyver, amelylyel megfutamíthatjuk gyűlölt ellenségünket, leigázhatjuk szenvedélyeinket és sértetlenül járhatunk a világ veszedelmei között? Szent Péter megmondja. Figyelmeztet, hogy óva-

kodjunk az ördögtől, mely mint ordító oroslán körüljár, keresvén, akit elnyeljen. Majd hozzáteszi: **cui resistite fortes in fide**, erős hittel álljatok ellen neki. Így cselekszik az, aki a hit szellemének fegyverzetében harcol. Aki ráhagyatkozik Isten Szívére, mint a gyermek anyja karjára, Isten erejével küzd, s elmondhatja mint Szent Mihály: **Quis ut Deus?** Ki olyan mint Isten? — letaszítván a gonosz szellemet a pokol mélységébe. Ilyen hathatós a hit szelleme.

A mi életmódunkat vegyes életnek nevezhetjük. A szalézi szerzetes minden napja vallási gyakorlatok és különféle munkák szövevénye, melynek célja a szeretet gyakorlása, elsősorban az ifjúság javára. Hogyan valósul meg ez a cél a hitből élő szerzetes életében? Miként az ereinkben keringő vér közvetíti az erőt és a mozgást testünk minden egyes tagjának, hasonlóképen az igazi szerzetes lelkében is a hit szelleme irányít és szentel meg minden gondolatot, minden szót, minden cselekedetet. Még a nem közvetlenül Isten tiszteletét célzó, tisztán természetes rendbe tartozó cselekedetei is természetfölöttiek s különösen érdemszerzők lesznek Isten szemében. Szent Jakab szerint a hit parancsolta s tette olv érdemszerzővé Ábrahám tetteit is: **fides cooperabatur operibus illius**, a hit közreműködött az ő cselekedeteivel. (Jak. 2, 22.) Ha jól használjuk fel életünk napjait, mi is elmondhat-

jük a Zsoltárossal: **dies pleni invententur in eis.** Nincs bennük haszontalan, kicsinyes dolog, minden nagy, szép és érdemszerző. Milyen más viszont az olyan lélek élete, akiből hiányzik a hit szelleme! Lehet, hogy jót tesz, sőt gyakorolja az erényeket is, de lelkének semmi haszna sincs belőle, s egykor üres kézzel állhat Isten előtt. A Jelenések Könyvében olvassuk, hogy Isten éppen emiatt feddi meg oly szigorúan a szárdesi egyház angyalát, azaz püspökét. Erre utalnak a következő szavak: **non invenio opera tua plena,** műveidet nem találom teljesnek, vagyis műveidből hiányzik az élő hit s az abból fakadó többi erény. Ezért mondotta az Úr Szent János által: **nomen habes quod vivas, et mortuus es,** az a neved, hogy élsz, de halott vagy. Halott volt a szárdesi egyház püspöke, mert műveit nem élte a hit szelleme. Isten őrizzen meg bennünket attól, hogy mi is rászolgáljunk erre a szemrehányásra!

Jézus Krisztus egyszer egy szamariabeli városba akart menni, de a város lakói bezárták előtte kapuikat. Az apostolok közül néhányan megbotránkoztak ezen, s legszívesebben azt kívánták volna, hogy bosszúból az ég villáma sujtson le a városra. Az isteni Mester azonban így felelt nekik: nem tudjátok, milyen szelleműek vagytok. Nos, nem mondja-e joggal az Úr, aki ismeri szívünket s legtitkosabb gondolataikat is, hogy nem tudjuk, milyen szellem hatja át az igaz ke-

résztenyt s az igazi szerzetest? Hogy nem ismerjük a hit szellemét? Bizony megérdemeljük ezt a szemrehányást, ha csak világias dolgokkal foglalkozunk, s nem tápláljuk hitünket lelki olvasmánnyal, ha tisztán emberi módon gondolkozunk, s a világ törvényei szerint viselkedünk. Nem így tettek a szentek. Ők csakis a keresztény bölcsesség parancsait ismerték el és követték. Dávid örvendezett az Úrtól kapott világosságnak, abban találta üdvösségét, s kijelentette, hogy nincs mitől félnie: **Dominus illuminatio mea et salus mea; quem timebo?** A tudós Lexius a louvaini könyvtárba lépve, így szólt: — Mily sok könyv van itt! Ám egy kevés isteni világosság többet ér, mint az egész könyvtár. Aquinói Szent Tamás, midőn Szent Bonaventura megkérdezte tőle, honnan merítette nagy tudását, a fészületre mutatott: — Ime a könyv, amelyből a legtöbbet tanultam. Így vélekedett még a protestáns bölcselő Guizot is. Ez így írt: A hit nem tanulmány vagy gyakorlat, amelyre bizonyos napokat, órákat szánunk, hanem törvény, mely minden időben, minden helyen érvényes, és csakis így gyakorolhat üdvös hatást a lélekre.

Miből fakadt a vértanuk millióinak ereje s állhatatossága a legkegyetlenebb kínzások közepette? Mi adott erőt a hitvallóknak s a gyenge szűzeknek kemény vezeklésükhöz, szigorú életmódjukhoz? Az egyháztörténet

igazolja, a szentek életének tanúsága bizonyítja: csakis élő hitük győzte le a kegyetlen üldözők hatalmát; hitük s Jézus Krisztus iránt lángoló szeretetük tette őket érzéketlenné a legszörnyűbb kínzásokkal szemben; az töltötte el boldogsággal szívüket, hogy életüket adhatták az Ő dicsőségéért. Kétségtelen, hogy a mi életünkben is beköszönt egyszer a megpróbáltatás órája. Ki ne érezte volna már eddig is a szenvedés súlyát? De a hit segítségével mi is Jézus drága kezét látjuk majd a szenvedésben. Ő a mi lelkünk kegyes orvosa, s a fájdalomban is gyógyszert ad erkölcsi gyengeségeinkre, s meggyógyít minket. Az Ő kegyelméből megtanuljuk, hogy örömmel vállaljuk a szenvedést, vagy legalábbis megnyugvással, nagylelkűen fogadjuk a megpróbáltatásokat.

Ezenkívül hivatásunk teljesítéséhez is erőre s állhatatosságra van szükségünk. A mai szomorú időkben, amikor a keresztény szellem érezhetően megfogyatkozik a családokban, mértéktelenül elszaporodik a bűnalkalom, s az ifjúság szívében korán felüti fejét a kevélység és a bűn, nagyon nehéz a nevelő dolga, különösen, ha növendékei már áldozatul estek szenvedélyeik hatalmának. Csakis a hit fényében, a keresztény szeretet hatása alatt lehetünk képesek arra, hogy a szegény, elhagyott gyermekek nyomorúságos személyében Udvözítőnket lássuk, akit a fájdalom emberének, a társadalom kivetett-

jének neveztek. Nem csoda tehát, hogy részvétellel tekintünk rájuk, hogy begyógyítsuk mély sebeiket! A hit szava csendül fel lelkünkben: amit egynek e legkisebbek közül cselekedtetek, nekem cselekedtetek, **quamdiu feceritis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis.**

Ha pedig úgy érezzük egyszer, hogy nincs már erőnk a túlfeszített munkához, hogy nem tudjuk elvégezni a nem mindig kedvünkre való feladatot, hogy elcsüggedünk fáradságunk eredménytelenségén s neveltjeink hálátlanságán, akkor is a hit adjon segítségét s vigaszt, a hit idézze emlékeztünkbe, hogy az Úrért dolgozunk, Ő pedig a jóakaratot s nem az elért eredményt jutalmazza meg.

Arról sem feledkezhetünk meg, hogy a hit csodálatos nyugalommal s békével tölti el szívünket, az édes Jézust állítja elénk, amint az égre tekintve, ahonnan Atyja közénk küldötte Őt, így szól hozzánk: **quae placita sunt ei, facio semper**, ami neki kedves, azt cselekszem. Ez a lelkiület erőt ad, hogy örövendetes vagy szomorú események közepette is mindig egyenletesek maradjunk, hogy úrrá legyünk örömünkön s fájdalmunkon. Elmondhatatlan, hogy ez az egyenletes kedély mennyire megsokszorozza erőnket, munkaképességeinket, s megóv a helytelen és túlzott tevékenység veszedelmeitől.

4. Lehetséges, hogy visszaélek türelmetek-

kel, mégis szükségesnek tartom, hogy még néhány észrevételt fűzzek az eddigiekhez.

A hitből élő ember éppolyan örömmel szemléli a szívében lakozó Jézust, mint a mennyei dicsőségben tündöklő, vagy a kenyér színében elrejtve élő Udvözítőt, s lelkében feléled a vágy, hogy ezt a lakóhelyet a legszebb erényekkel ékesítse fel. Azzal kezdi, hogy megtisztítja szívét az önszeretet, a hiúság s a kevélység minden indulatától, mert azt akarja, hogy Jézus legyen korlátlan Ura. A Szentlélek élő templomának tekinti önmagát. Vigyáz tehát, hogy a legcsekélyebb tisztátalanság se szennyezze be ezt a templomot. Boldog, ha nem csupán a fölösleges, hanem a szükséges dolgokat is nélkülöznie kell, hogy ne legyen méltatlan tanítványa Annak, aki láthatatlan kísérőtársául fogadta a szegénységet, kinek nem volt hova fejét lehajtani, s mezítelenül halt meg a kemény keresztfán. Az Udvözítő példáját követi, aki-ről azt mondotta Szent Bernát: **perdidit vitam, ne perderet oboedientiam**, inkább életét vesztette el, mintsem az engedelmesség ellen vétsen. Boldog, ha szüntelenül feláldozhatja életét, megfosztva magát legsajátabb, legértékesebb tulajdonától, szabad akaratának gyakorlásától. Emberfeletti hősiességgel fegyelmezi testét, legádázabb ellenségének tekintve azt, nehogy akadályozza a lelkeket Isten szolgálatában. Jézus iskolájában, aki emberré lett, hogy szenvedhessen üdvössé-

günkért, s aki a legkegyetlenebb, leggyalázatosabb halállal, kiontott vérével tisztított meg minket bűneinktől, a hit embere, különösen a papi lélek lángol a szent buzgóságtól, hogy mindenkinek része legyen a megváltás gyümölcseiben, és szívesen feláldozza ezért egészségét, sőt életét is. Mindenekelőtt arra törekszik, hogy a szeretet tüzeit élesztgesse lelkében, mert ez az erény tesz leginkább hasonlóvá Istenhez. Hogy pedig napról-napra növekedjék Isten és a felebarát iránt való szeretete, Jézus szentséges Szívét, irántunk érzett szeretetének legcsodálatosabb megnyilatkozását követi.

Aki hitből él, az arról sem feledkezik meg, hogy a hit szelleme nélkül a fentemlített erények pusztán természetes becsületességből fakadnak, s nem lehetnek érdemszerzők Isten előtt, nem jogosítják fel arra a jutalomra, amelyet Isten az Ő követőinek készített. Az isteni igazságosság megnyilatkozásának napján az az emésztő tűz majd próbára teszi cselekedeteink értékét. A hit sugalmazta cselekedetek úgy tündökölnék majd mint a választóvízben kipróbált legfínomabb arany, s örök dicsőséget szereznek nekünk. A természetes érzelmekből s tisztán emberi célból végzett cselekedetek ellenben porrá lesznek, és szertehordja őket a szél. Az okosság megtanít a szent kapzsiságra: **veras divitias amate**, az igazi kincseket szeressétek!

5. Vegyük végül fontolóra, milyen buzgó-
ságot ad a hit szelleme vallási gyakorlata-
inknak. A hitből élő szerzetest az a mély
meggyőződés hatja át, hogy az imádság
bensőséges baráti kapcsolatot jelent Isten-
nel, tehát szereti az imát, s nélkülözhetetlen
dolognak tekinti életében. Ha imába kezd,
lelkében maga elé képzei az ég és föld Ki-
rályát, aki végtelen nagysága s hatalma el-
lenére leereszkedik hozzánk, nyomorúságos
földi férgekhez, valahányszor imádkozunk
Hozzá. Hiszi, hogy Isten angyalainak és
szentjeinek szüntelen dicsérő éneke közepet-
te is lehajol hozzánk, hogy meghallgassa
alázatos könyörgésünket, mintha kizárólag
mivelünk foglalkoznék. Ezért buzgón s teljes
bizalommal imádkozik.

Ha a hit szemével tekintjük elmélkedése-
inket s lelkiolvasmányainkat, akkor tudjuk,
hogy maga Jézus Krisztus vezet minket ál-
taluk a tökéletesség útján. Mária Magdolna
módjára lábához ülünk, s figyelmesen hall-
gatjuk tanítását, és bölcsesége Szent Péter
szavait adja ajkunkra: **verba vitae aeternae
habes**, az örök élet igéi nálad vannak.

A hit segítségével találjuk meg az Oltá-
riszentségben a lelki élet és erő forrását,
amelyre szükségünk van. Ha úgy érezzük,
hogy nincs erőnk, ha úgy látjuk, hogy a te-
remtménvektől semmi vigaszt sem kapha-
tunk, ha lelkünk gvenge és elesett, így szól
hozzánk a jó Jézus: Minden más eledel hiá-

bavaló, de én neked adom az élet kenyerét. Edd az én testemet, idd az én véretem, s élni fogsz: **Ego sum panis vitae.** Csodák csodája! E pillanatban a halandó teremtmény Istenével egyesülhet, s az isteni élet meggyógyítja, növeli, megtartja az emberi életet. Lehetséges volna-e tehát, hogy a hitből élő lélek elforduljon ettől a mennyei manától? Vagy hogy bűnne! szennyezett lelkiismerettel járuljon hozzá? Vagy pedig, hogy elmulassza a szentáldozás vagy szentmise alkalmával az előkészületet és a hálaadást?

A hit fényében a gyónást Isten mindenhatósága és irgalmassága legnagyobb csodájának tekintjük, s megemlékezünk Szent Ágoston szavairól: **justificatio peccatoris malus opus, quam creare coelum et terram;** a bűnöst megigazulttá tenni nagyobb dolog, mint eget és földet teremteni. Legfőbb boldogságunk az lesz, ha meglátogathatjuk Jézust, a szeretet foglyát a tabernákulumban, s gondosan ügyelünk a szentmisében a legcsekélyebb szertartásokra is.

Ha a hit szellemében élünk, nagy szerencsének s különös kegyelemnek tekintjük, hogy a katolikus Anyaszentegyház tagjai lehetünk, s Jézus Krisztus földi helytartója s az Egyház többi pásztorai vezetnek az üdvösség kikötőjébe, akiket a Szentlélek állított Egyháza élére .

Ha hitből élünk, mélységes hálával köszönjük meg Istennek, hogy a szalézi Társa-

ságba hívott meg bennünket, s Don Bosco fiai lehetünk. Úgy tekintjük rendünket mint az üdvösség bárkáját s menedékét, úgy szeretjük mint édesanyánkat. Azt a házat, ahol az engedelmesség szellemében dolgozunk, Isten házának tekintjük, hivatásunkat pedig, bármi legyen az, termőföldnek, melyet az isteni szőlősgazda adott át nekünk, hogy megműveljük. Elöljáróink személyében Isten helyetteseit látjuk, homlokukra ezeket a szavakat vetíti hitünk: **qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit**, aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg. Parancsaikat úgy fogadjuk, mint magának Istennek parancsait, s arra törekszünk, hogy kövessük azokat, tartózkodunk megítélésüktől s bírálgatásuktól. Az alapszabályokat, a szabályrendeleteket, az órarendet Isten akarata megnyilatkozásának tekintjük, s azon leszünk, hogy mindenkor megtartsuk. Az oratóriumi s az intézeti gyermekeket hitünk szerint szent letéteményként kaptuk, s az Úr egykor szigorúan számonkéri tőlünk mindannyiukat. Rendtársaink, akik megosztják velünk örömünket s fájdalomunkat, akikkel együtt dolgozunk s imádkozunk, mind-mind Isten képmásai, akiket azért állított mellénk, hogy erényeiken épüljünk, vagy szeretettel s türelemmel viseljük el hibáikat. Ó, bárcsak elérkeznék már az a nap, amikor Szalézi Szent Ferenc kifejezése szerint úgy hagyatkozunk rá Urunkra, mint a

kisgyermek anyja karjára! Bárcsak ottartanánk már, szeretett rendtársaim, hogy Istent lássuk mindenki-ben, mindenben, minden eseményben, hogy úgy tekintsük ezeket, mint szentségi színeket, melyek alatt maga az Úr rejtőzik. Akkor majd meqgyőződünk róla, hogy a hit valóban fénysugár, melynek ragyogásában Istent látjuk mindenben s mindent Istenben látunk.

6. Ezt a lelkületet csodálhatjuk meg alapító Atyánkban. Már gyermekkorában nagy buzgalommal édesgette magához a Becchibeli szegény gyermekeket, hogy tanítsa, s távoltartsa őket a bűntől. Mi volt a célja, amikor papi pályára lépett, s óriási erőfeszítéssel háritotta el a hivatása elé tornyosuló akadályokat? Jelszava mindent megmond: **da mihi animas**. A lelkeket akarta megmenteni, akiket hite értelmében maga Jézus Krisztus váltott meg szentséges Vére árán. Mint felszentelt pap teljesen a szegény gyermekek gondozásának szentelte magát, mert látta, hogy elhagyatottságukban a tudatlanság és a bűn áldozatai lesznek. Milyen példát adott nekünk, amikor órák hosszatt gyóntatta a gyermekeket, és soha legcsekélyebb jelét sem adta fáradtságának! Erre csak azért volt képes, mert élő hitével orvosnak tekintette a gyóntatót, aki meggyógyítja a lélek sebeit, összetöri bilincseit, s a jámborság és erény útjára tereli a lelket. Azt akarta, hogy a rábizott gyermekek még néhány órá-

ig se tartogassák lelkükben a bűnt. Hathatós szavakkal buzdította őket, hogy ha valamilyen bűnt követtek el, gyónják meg mielőbb, még akkor is, ha éjszaka kell ezért felkelniök ágyukból.

A hit seqítette Don Boscót abban is, hogy termékenyebbé tegye beszédeit. Elhatározta, hogy minden olyan szót és mondatfűzést kerülni fog, amelyet ifjú hallgatói talán nem értenének meg tökéletesen. Tartózkodott az elvont s nehezen érthető kifejezésektől, s megszokta a valóságnak megfelelő világos beszédet. Így hatni tudott a gyermekek képzeletére, lekötötte figyelmüket, s uralkodott akaraton. Ennek a művészetének s életszentségének köszönhető, hogy beszédei oly nagy hatást tettek hallgatóságára.

Ugyancsak a hit szelleme sugallta csodálatos megelőző módszerét, mely a tudósok ítélete szerint oly tiszteletreméltó helyet biztosít neki a nevelők sorában, számunkra pedig lángoló buzgalmának újabb bizonyítéka, mely a bűn megakadályozását tűzte ki céljául. Miért kívánta, hogy növendékei sohasse juthassanak olyan helyzetbe, mely bűnalkalom lehet számukra? Csak azért, hogy meg ne bánthassák a jó Istent. Maga is elismerte, milyen nagy fáradságba kerül az állandó felügyelet, ha a megelőző módszert akarjuk követni, s hogy fokozza fiainak munkakészségét, maga járt elől jó példával, s meleg szavakkal buzdította őket. Emlék-

szem, hogy egyik társunknak, aki fáradsága miatt magukra hagyta az oratóriumi fiúkat egy augusztusi vasárnapon, komoly hangon mondta: amikor ily sok fiú van együtt a játszótéren, mindenáron közöttük kell maradni. Majd máskor pihenhetünk.

Soha nem beszélgetett, soha nem írt meg levelet anélkül, hogy valamilyen vallásos gondolatot fel ne vetett volna, s oly tapintatosan, oly finoman tette ezt, hogy senki sem idegenkedett tőle. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy aki csak közeledett is hozzá, jobbnak érezte magát. A hit vezette rá, hogy ha pap létére másként cselekszik, nem teljesíti kötelességét.

Sokszor álltam mellette, amikor búcsúbeszédet intézett misszionáriusaihoz, s ezekben az utolsó drága pillanatokban láttam élő hitének s lángoló buzgóságának legjobb bizonyítékát. Az egyikhez így szólt: Remélem, sok lelket fogsz megmenteni. A másikkal ezt súgta fülébe: — Sokat kell majd szenvedned, de ne feledd, hogy a mennyország lesz jutalmad. Ha valakire plébánia vezetését bízta, meghagyta neki, hogy különös gondot fordítson a gyermekekre, a szegényekre s a betegekre. Mindannyiunknak elmondta: — Ne pénzt, hanem lelkeket keresünk! Egy papnak első-miséje napián azt kívánta, hogy a legbuzgóbb legyen a hitben s az Oltáriszentség tiszteletében. Egy másikkal szívébe véste, hogy sohase mondjon

szentbeszédet Mária nevének említése nélkül. Ő maga is példát adott erre. Amikor gyermekkoromban az Oratóriumba kerültem, s az első naptól kezdve végighallgattam esti beszédeit, magamban sokszor ezt gondoltam: — Mennyire szeretheti Don Bosco a Szűzanyát!

A régiek közül ki ne észlelte volna, milyen mély átérzéssel, milyen meggyőződéssel beszélt az örök igazságokról? Gyakran előfordult, különösen ha az ítéletről szolt, hogy meghatottságában elcsuklott a hangja. Nem feledhetjük, milyen hittel mondta mindig szentmiséjét, s milyen buzgalommal végezte a szertartásokat, sőt állandóan magánál hordta a miseszertartások könyvét, hogy időnkint emlékezetébe idézze a benne foglaltakat.

Erősen hitte, hogy Társasága, intézetei a Segítő Szűz Mária különös pártfogásának köszönhetik fennállásukat, s a Szűzanya kegyességét mélységes hálával viszonzta. Gyakran hallottuk tőle e szavakat: — Mennyi csodát tett köztünk az Úr! Ám mennyivel több csodát tehetett volna, ha Don Boscónak erősebb a hite. — Amikor ezt mondotta, szeme könnybelábadt. (Lemoyne, VIII. k. 977. l.)

Szeretném, ha szavaim, de még inkább alapító Atyánk példája felélesztené hitünket. Nagy szükség van erre! Valóban, ha a mai társadalom állapotát tekintjük, láthatjuk,

hogy sokakban, akik még keresztényeknek nevezik magukat, annyira meggyengült a hit, hogy bármely percben egészen kialudhat. Mások pedig még szánalmasabb helyzetben vannak, mert máris hajótörést szenvedtek hitükben, s úgy élnek, mintha vallás nem is volna a világon. A gyermekek közül sokan járnak úgynevezett világi iskolákba, amelyekben nem egyszer bűn Isten nevének említése, többen pedig hitetlen és laza erkölcsű nevelők kezébe kerültek, akik minden erejükkel igyekeznek az ifjúság lelkéből kiirtani a vallás és az erkölcs eszményét. Vajjon mit hoz a jövő? Nem vagyok pesszimista, de joggal félek tőle, hogy teljesen hitetlen s lelkileg halott nemzedékre van kilátásunk.

Tudom, hogy Isten a maga hatalmával s végtelen irgalmával módot talál majd arra, hogy lelket s életet lehelljen ezekbe az oszladozó holttestekbe is. Támadnak majd tudós és szent emberek, új apostolok, akik megújítják a föld színét. Az Úr, aki sokszor a legegyszerűbb eszközökkel hajtja végre legmagasabb csodáit, bennünket is meghív talán, irgalmasságának eszközeivé tesz minket, hogy helyreállítsa uralmát a lelkekben, és számot tart jóakaratusra és szerény munkánkra. Biztos vagyok benne, hogy Don Bosco fiai nagylelkűen követik hívását. Az Úr majd úgy fordul mindegyikünkhöz mint Ezekiel prófétához, mondván: **Vaticinare ad spiritum**, hívjátok le a hit szellemét ezekre

a szegény holtakra, hogy életre keljenek! S hogy szavunk hathatós legyen, elsősorban magunkban kell fejlesztenünk ezt az életet. Csak így leszünk alkalmasak az Úr szándékainak szolgálatára. Lássunk hát azonnal munkához! Életünk mától kezdve valóban a hitből fakadó élet legyen!

Erre a szándékra kérem számotokra, szeretett Rendtársaim, Isten bőséges kegyelmét és áldását, s buzgó imáitokba ajánlom magamat.

Jézus Krisztusban szerető rendtársatok

ALBERA PÁL

áldozópap.

FUGGELÉK

Három tárgyról szeretnék még néhány gondolatot kifejteni, melyek szoros kapcsolatban állnak a hit szellemével s életével: a nyilvános istentiszteletről, a pápa iránt való tiszteletről s az újságolvasásról.

A hit szelleme szükségképen felébreszti lelkünkben az istentiszteletet s a szent szertartások szeretetét; a pápa, a hit csatatlan tanítója iránt való szeretetét; végre azt a vágyat, hogy kerüljük a hitünk tisztaságát s erejét veszélyeztető alkalmakat, így például a nemkatolikus szellemű újságok olvasását.

I. A nyilvános istentisztelet

Tudjuk, hogy az istentisztelet törvényeinek eredeti szerzője a jó Isten. Ő adta tudtára Mózesnek világosan és érthetően azokat a szabályokat, amelyekhez a zsidó nép istentiszteletét kötötte.

Az Újszövetségben Jézus Krisztus szabja meg a főbb szertartásokat, amelyek a szentmise és a szentségek lényegéhez tartoznak, s Egyházára bizza a többi szertartások megalkotását. Maguk az apostolok is alkottak

néhányat, amint a tridenti zsinatból értesülünk, másokat ismét pápáknak és zsinatoknak köszönhetünk. Valamennyit lelkiismeretesen kell megtartanunk. A tridenti zsinat ünnepélyes meghatározása kimondja: „Ha valaki azt állítja, hogy a katolikus Egyház által elismert és jóváhagyott és a szentségek ünnepélyes kiszolgáltatásában szokásos szertartások megvetendők, vagy tetszés szerint bűn nélkül elhagyhatók vagy az Egyház bármely főpapja által újakra változtathatók, kiközösíttessék. **Si quis dixerit receptos et approbatos Ecclesiae Catholicae ritus, in solemnium Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni aut sine peccato a ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse, anathema sit.**”

A liturgia annyira fontos, hogy feltétlenül szüksége van az Egyház legfőbb tekintélyére. V. Sixtus pápa az **Immensa** kezdetű, 1588 január 22-én kelt bullájában kifejti a Szertartások szent Kongregációja alapításának okait: „Az Egyház rítusai és szertartásai hitvallást jelentenek, felmagasztalják a szertartások fönségét, a hívek lelkét a legmagasztosabb titkok szemléletére emelik s lángra gyújtják benne az áhítat szent tüzét. **Cum sacri ritus et caerimoniae, quibus Ecclesia a Spiritu Sancto edocta ex apostolica traditione et disciplina utitur in Sacramentorum administratione, divinis officiis, omnique Dei**

et Sanctorum veneratione, magnam Christiani populi eruditionem veraeque fidei protectionem contineant, rerum sacrarum maiestatem commendent, fidelium mentes ad rerum altissimarum meditationem sustollant, et devotionis etiam igne inflamment..."

A nagy pápa visszhangjaként írja a tudós Bona bíboros: „Jóllehet a szertartások magukban véve semmiféle tökéletességgel, semmiféle szentséggel nem bírnak, mégis a válás külső cselekedeteit jelentik, amelyek mint külső jelek felélesztik a lélekben a szent dolgok tiszteletét, a magasztos dolgokhoz emelik a szellemet, táplálják a jámborságot, lánggra gyújtják a szeretetet, növelik a hitet, erősítik az áhítatot, tanítják az egyszerűbbeket, díszítik az istentiszteletet, megóvják a vallást, s megkülönböztetik az igaz hívőket az álkeresztényektől és a máshitűektől. **Licet ipsae caerimoniae nullam secundum se perfectionem, nullam contineant sanctitatem, sunt tamen actus externi Religionis, quibus quasi signis excitatur animus ad rerum sacrarum venerationem, mens ad suprema elevatur, nutritur pietas, fovetur caritas, crescit fides, devotio roboratur, instruntur simpliciores, Dei cultus ornatur, conservatur Religio, et veri fideles a pseudo-christianis et heterodoxis discernuntur.**"

Ez az oka annak, hogy az Egyház a legnagyobb gonddal, a legcsekélyebb változtatás nélkül tartja meg a szertartásokat. Eb-

ből a célból alakította a bíborosokból álló szent Kongregációt, mely figyelmesen őrökdi a szent szertartások helyes rendjén s pontos megtartásán. Így már érthető, miért buzgólkodtak a szentek annyira Isten házá-
nak díszítésén és fényén, mint Borromei Szent Károly, Páli Szent Vince, Liguori Szent Alfonz, stb. Kopertinói Szent Józseftől azt kérdezte egyszer egy püspök, hogy ha szükséges lenne, hogyan reformálhatná meg pap-
ságát. A szent így felelt: **Nihil aliud curan-
dum esse, nisi ut Sacerdotes S. Missae Sa-
crificium celebrarent, et clerici divinum of-
ficium sollicite exsolverent; nam his officiis,
si bene fungerentur, illos cito in omnibus re-
formatum iri.** Csak arra kell ügyelni, hogy a papok bemutassák a szentmisét, az egyházi renden levők buzgón végezzék a zsolozsmát; mert ha ezeket a szent szolgálatokat jól ellátják, hamarosan maguk is megváltoznak.

Azt pedig tudjátok, kedves Rendtársaim, hogy aminek megújító ereje van, az a jámborság s az áhítat megóvására s táplálására is alkalmas.

Azt látjuk tehát, hogy ha az Egyház szellemében tartjuk meg a szent szertartásokat, akkor azok a megszentelődés hatalmas eszközei lesznek, s bevésik a hívek szívébe, megértetik velük a hit igazságait.

Ezért ragaszkodott Don Bosco Atyánk annyira a szent szertartások pontos végzéséhez, ezért akarta, hogy összes fiai, kivétel

nélkül, még a kísézőtestvérek is tanulják meg a helyes oltárszolgálatot. Egyetlen lelki vakorlat sem zajlott le, hogy Don Bosco ne beszélt volna erről a tárgyról. Ugyanezt mondhatjuk Don Ruáról is. Elég, ha az általa alapított havi liturgikus kérdés-megoldásra s megbeszélésre gondolunk, vagy elolvassuk körleveleinek összegyűjtött kiadását (49, 52, 70, 280, 354, 459, stb. oldal), s máris világosan látjuk, mennyire szíven viselte a szertartások pontos és lelkiismeretes megtartását.

Ismételten ajánlom tehát, amit az 1904 jan. 31-i körlevélben olvashattok, hogy a nagyböjt idejét a szent szertartások alapos tanulmányozásával szenteljétek meg. A papok, mondja a körlevél, igen jól tudják, mennyire fontos, hogy egyöntetűen végezzék az Egyház által előírt szertartásokat a szentmisében, a zsolozsmában és a szentségek kiszolgáltatásában. A papnövendékek is szent lelkesedéssel fáradozzanak az istentiszteletek fényének elősegítésén, kívánva kívánjanak maguk is résztvenni azokban. A papok is, a papnövendékek is gyakran tanulmányozzák a szertartáskönyvet, örüljenek, ha valami hibára figyelmeztetik őket; ismerjék el, hogy a szertartásokat Isten dicsőségére alkotta az Egyház, Isten pedig csak azon a módon kívánja tiszteletünket, ahogyan isteni Jegyese azt előírja. A tartományfők majd bölcsen buzdítsák rendtársaikat a szent szer-

tartások szeretetére s pontos megtartására. Ennek egyik módja az, hogy mindenütt jól tanítsák a szertartást, s ne engedjék meg, hogy bárki kivonhassa magát a szertartások végzése alól, hanem követeljék meg mindenkitől az istentiszteleteken való tevékeny részvételt.

II. A pápa

Keresztény hitünk tanítása szerint a pápa Szent Péter utóda, Jézus Krisztus földi helytartója. Szaléziak vagyunk, tehát nem feledkezhetünk meg Don Bosco és Don Rua utolsó intelméről a halálos ágyon: **Tiszteljétek, engedelmesen kövessétek és szeressétek az Egyház főpásztorait, de különösen a pápát.**

Emlékezzünk rá, hogy Don Bosco a szentek, különösen Szalézi Szent Ferenc nyomdokain járva, nem elégedett meg azzal az értelmi meghódolással, mely az **ex cathedra** hivatalosan és ünnepélyesen kihirdetett dogmákra vonatkozik, hanem azt akarta, hogy őszintén alá vessük magunkat a pápa minden rendelkezésének s tanításának, bármilyen formában kapjuk is azt. Nem csupán maga tartotta meg, s hajtatta végre e rendelkezéseket, hanem azt akarta, hogy fiai törvénynek s parancsnak tekintsék Jézus Krisztus helytartójának minden utasítását, tanácsát, óhaját.

Don Bosco életrajzának eddig megjelent

nyolc kötetében bámulatos gyakran esik szó Don Boscónak a pápa iránt való szeretetéről s arról, hogy mennyit beszélt, tett és szenvedett a pápa tekintélyének megóvásáért. Mindig világítótoronynak tekintette a Szentatyát, mely megvilágítja lépteit. Szavával s példájával arra tanított, hogy megvédjük tekintélyét, s a legnagyobb tisztelettel, a legteljesebb engedelmességgel fogadjuk tanítását.

Don Bosco és Don Rua követői vagyunk, tehát a pápa iránt való tisztelet, határtalan engedelmesség és szeretet érzését ápoljuk szívünkben. Ugyanezeket az érzéseket élesztgessük növendékeinkben is, használjunk fel erre minden lehetséges alkalmat.

a) A prédikációkban, az esti beszédekben s máskor is beszéljünk szívesen a pápáról, az ő tekintélyéről, rendelkezéseinek bölcseségéről. Ragadjuk meg erre a kínálkozó alkalmakat, így pl. Szent Péter székfoglalásának ünnepét (január 18. é sfebruár 22.), a Szentatya nevenapját és születésnapját. Jám-borságtok megtalálja majd máskor is a megfelelő alkalmat. Szólítsuk fel a fiúkat, hogy imádkozzanak a pápáért. Igyekezzünk mélyen katolikus és pápaszerető lelkületet kialakítani növendékeinkben, hogy a hitüket veszélyeztető csapdákat biztosan elkerülhessék.

b) Főiskoláink programjában szerepeljen valami olyan tárgy is, mely a pápaság érde-

meivel s dicsőségével, az éppen uralkodó pápa kívánságaival foglalkozik.

c) Ne engedjünk be a házba olyan írást, mely megvető hangon szól a pápáról, az ő tekintélyéről s kiváltságairól, bírálgatja rendelkezéseit, vagy az ő tanításaival ellenkező tételeket hirdet.

d) Beszélgetés közben ne tőrjünk meg olyan szót, mely sérti a pápa személyét vagy tekintélyét vagy a római szent Kongregációk tekintélyét, vagy tiszteletlenül beszél a Szentszék rendelkezéseiről.

e) Tartsuk kedves kötelességünknek, hogy megvalósítsuk a pápa óhajait. Igyekezzünk tehát alapos hittani ismereteket nyújtani az ifjúságnak, terjesszük a gyakori szentáldozás eszméjét, pártoljuk a gregorián éneket. Don Bosco, amint tudjátok, mindenben megelőzte a pápa kívánságait.

Amikor a Szentatya első ízben fogadta kihallgatáson a rendfőnökké előlépett Don Ruát, megtudta tőle, hogy Don Bosco halálos ágyán utolsó erejével is a pápáról beszélt a körülötte összesereglett elöljáróknak: — Bárhová mennek is a szaléziak, igyekezzenek mindenütt fenntartani a pápa tekintélyét, az Egyház és az egyházfő iránt való tiszteletre, engedelmességre és szeretetre tanítani a reájuk bízottakat. — E szavakra a Szentatya nagyon megrendült, s így szólt: Látszik, hogy a ti Don Boscótok hasonló szent volt mint Assisi Szent Ferenc, aki ha-

lála előtt melegen ajánlotta szerzeteseinek, hogy mindig odaadó fiai s támaszai legyenek a római Egyháznak s az Egyház fejének. Valószínűleg meg alapítótok óhaját, s az Úr minden biztonnyal megáld benneteket. (Don Rua körleveleinek gyűjteménye, 22. o.)

III. Az újságok

Megismétlem most 1911 május 24-én írt körlevelem utasításait X. Pius pápa rendelkezéseivel kapcsolatban. Kérlek benneteket, olvassátok át időnkint ezt a levelet.

A pápai rendelkezés megtiltja a papnövendékek számára az újságolvasást. Erre vonatkozólag a következőket írtam:

„Az igazgatók gátolják meg, s a papnövendékek kerüljék: 1. a politikai lapok olvasását kivétel nélkül; 2. a politikai, tudományos vagy társadalmi célzatú lapok olvasását, amelyek kispapjaink tanulmányaitól távoleső dolgokról írnak, különösen pedig azokét, amelyeknek tárgya megzavarhatná a kispapok lelkét, s elvonhatná őket tanulmányaiktól.

Kispapjaink olvashatják (de csak az előjárók engedélyével és csakis szabadidejükben) azokat a folyóiratokat, amelyek vallásos tárgyokról, a Szentszék és a püspökök intézkedéseiről, a misszionáriusok élményei-

ről szólnak, vagy más, hitüket és jámborságukat fejlesztő cikkeket tartalmaznak.”

Ajánlottam ezenkívül, hogy még ezeknek a lapoknak olvasását is csak akkor engedélyezzék az előljárók, ha azok valóban alkalmasak arra, hogy alátámasszák az iskolában vagy az elmélkedésekben tanultakat.

A kispapokról szóló rész után a következőket írtam: „Összes rendtársaim szívleljék meg Don Bosco és Don Rua intelmeit. Ezek mindig hangoztatták, hogy csak azok olvassák az újságokat (csakis szobájukban és sohasem a közösségben), akiknek, a tartományfő véleménye szerint, feltétlenül szükségük van erre. Azonban ezek se töltsenek vele hosszú időt, s főként senki se olvasson önkényesen elveinkkel ellentétes irányú lapokat. Ez az előírás tökéletesen megfelel az Alapszabályok 7. cikkelyének.”

Ezenkívül mindenkinek lelkére kötöm, hogy kerülje az olyan újságok olvasását, amelyek ha nem is *ex professo*, kimondottan hitellenesek, de nem is felelnek meg a katolikus felfogásnak. Ne hozzuk fel ellenvetésül, hogy ezek jól szerkesztett, gazdag híranyaggal rendelkező lapok. Ez nem jogosít fel az ilyen újságok olvasására. Ezek az olvasmányok lassankint, szinte észrevétlenül csempézik lelkünkbe a világ szellemét, naturalizmusát, sőt esetleg ennél rosszabbat is. Megingatják bennünk főpásztoraink tiszteletét, az egyházi tekintély tiszteletét, a lelki

dolgok szeretetét s megbecsülését, s még hirtünk tisztaságát is veszélyeztetik.

Neveket nem említek. Elég, ha tudjátok, hogy valamely újság nem felel meg a katolikus elveknek, s nem sorolható a katolikus lapok közé, máris kerüljétek, s tiltsátok annak olvasását. Tekintse ezt mindenki lelkiismeretbevágó kötelességének. Az igazgatók s általában az előljárók ügyeljenek, hogy az ilyen lapok ne kerülhessenek be házainkba, ne jussanak papnövendékeink, kisegítő testvéreink, de még papjaink kezébe se. Ha nem így tesznek, súlyos kötelességmulasztást követnek el, s felelősek lesznek Isten előtt az említett olvasmányok okozta lelki károkért.

Torino, 1912 november 21.

Szedjétek fel a morzsákat Atyánk asztaláról !

Egy méreg sem annyira halálos az ifjúságra, mint a rossz könyvek. Napjainkban ezek annál félelmetesebbek, mert gyakrabban akadnak a kezünkbe, s a vallás színeiben. Ha tehát kedves nektek a hitetek, ha kedves nektek a lelketek, egy könyvet se vegyetek a kezetekbe, mielőtt lelkiatyátok vagy más kiváló jámborságú személy azt jóvá nem hagyta; kiváló és közismert jámborságú, értsétek meg jól!

A szokott reggeli és esti imádságokon kívül, kérve kérlek, egy kevés időt szenteljtek még okvetlenül valamely könyv olvasásának, mely lelki dolgokról tárgyal, mint pl. a Krisztus követése, Szalézi Szent Ferenc Filoteája, Liguori Szent Alfonz Előkészület a jó halálra... a Szentek Élete, stb. Ezeknek a könyveknek az olvasásából igen nagy hasznot merítetek majd lelketek számára.

•

Ha elmondjátok másoknak, amit olvastatok, vagy ha hangosán olvastok mások jelenlétében, különösen ha azok nem tudnak olvasni, irgalmassági cselekedetet gyakoroltok, nem csekély érdemetekre Isten előtt.

•

Ha azt akarjuk, hogy a mi kiadványaink ellenmérget nyujtsanak a rossz könyvek ellen, kérve-kérlek benneteket, hogy rendtársaitok kiadványait magatok is szeressétek, távol tartva magatokat az irigység és a lebecsülés érzelmétől. Ha fogyatékoságot lennétek bennük, jótanáccsal, sőt amennyiben időtök engedi, jó szolgálattal, működjete közre, hogy akár közvetlenül, akár pedig a kiadványaink bírálatával megbízott előljáró útján észrevételeitek eljussanak a szerzőhöz. Ajkatokat azonban becsmérő nyilatkozat sohasem hagyja ell.

